

MOTION FRÅN FRILANS RIKS TILL KONGRESSEN 2021

Om kollektivavtal för egenföretagare

Arbetsmarknaden är under snabb omstöpning. Kravet på ”flexibilitet” tvingar in allt fler anställda och frilansare, egenföretagare och kombinatorer i så kallade atypiska anställningsformer.

Inom mediebranschen är utvecklingen mot prekära arbetsförhållanden alltför vanlig, vilket är oroande och hotar att dumpa löner, ersättningar och arbetsvillkor.

Att vara frilans ska vara ett val, inte något man tvingas in i för att det är ett billigare sätt för arbetsgivaren/uppdragsgivaren att betala för journalistiskt arbete.

Därför är det intressant att den Europeiska kommissionen nu tagit initiativ till att möjliggöra för andra grupper än arbetstagare – egenföretagare till exempel – att ingå kollektiva avtal om sina arbetsvillkor utan att det strider mot EU:s konkurrensregler. Runt åttio procent av de drygt 1 750 frilansjournalister som Journalistförbundet organiserar är egenföretagare.

EU-kommissionen har under året inhämtat synpunkter på olika scenarier utifrån initiativet. En process Journalistförbundet aktivt tagit del i och som även TCO och PTK varit inblandade i.

Frilans Riks ståndpunkt är att det är både intressant och viktigt att följa EU:s initiativ för att se vilka positiva konsekvenser kollektivavtal för egenföretagare skulle kunna få för frilansar; men även för anställda eftersom dumpade villkor på frilansmarkanden får negativa återverkningar också på deras villkor.

I början av 1980-talet förde förbundet förhandlingar med motparten om att avtala arvodesnivåerna för frilansuppdrag. I slutskedet backade arbetsgivarparten ur, men gick ändå med på att hedra en uppräkningsbar frilansrekommendation. Rekommendationen gäller än idag men har blivit allt svårare att få uppdragsgivare att tillämpa vid ersättning av frilansuppdrag.

2014 förhandlade parterna fram ett frilansavtal som ger dels en viss uppsägningstid vid långvariga uppdrag, dels reglerar ersättningen för omkostnader i samband med uppdrag. Däremot regleras inte arvodesnivåerna.

Det är därför hög tid att nu även reglera arvodesnivåerna i ett frilansavtal med motparten, där arvodet motsvarar de anställdas lönenivåer. Om inte det sker riskerar vi att få dumpade frilansarvoden som på sikt pressar ned också de anställdas löner och villkor.

En arbetsgrupp bör tillsättas av förbundet med representanter från Frilans Riks som kan utarbeta de krav som Journalistförbundet bör ställa i framtida förhandlingar om nytt frilansavtal som även ska innehålla arvodesnivåer.

Därför föreslår vi att kongressen beslutar:

- att en arbetsgrupp tillsätts som utarbetar förslag till nytt frilansavtal enligt ovan,
- att förbundet under kongressperioden inleder förhandlingar om ett nytt frilansavtal som även innehåller arvodesnivåer för frilansmedarbetare,

- att förbundet aktivt medverkar i påverkansarbetet kring EU-kommissionens initiativ,
- att detta sker i ett nära samarbete med TCO och Frilans Riks.

Frilans Riks den 17 augusti 2021